

BỆNH QUAI BỊ.

Bệnh quai bị là bệnh nhiễm trùng của hạch nước miếng. Bệnh thường hay thấy là sưng hạch “Parotid”, hạch này nằm trong hốc ngay ở dưới màng bọc của tai. Thoạt đầu hạch sưng lấp đầy hốc, rồi dần dần sưng trọn một bên má hạch này sưng to đẩy màng bọc của tai lên phía trên. Nếu bạn lấy ngón tay vuốt nhẹ lên xuống ở phía sau quai hàm bạn có thể cảm thấy phần sưng cùng chạy về phía trước bao phủ phần xương quai hàm.

Khi thấy một đứa trẻ bị sưng một bên cổ, câu hỏi thường đặt ra: Em bị bệnh quai bị chăng? Hoặc là em bị sưng một cái hạch thường ở bên cổ? Một hạch thường ở bên cổ khi sưng thường ở thấp phía dưới cổ, không sưng ngược lên phần dưới tai và phần sưng cũng không vắt ngang qua xương quai hàm.

Khi trẻ bị bệnh quai bị, phần sưng dưới tai thường được thấy trước tiên. Một em bé biết nói khi bị bệnh có thể kêu đau ở phần quanh dưới tai hoặc phía trong cổ của em, nhất là khi em nuốt hoặc nhai. Một ngày trước khi bạn thấy phần sưng ở vùng tai và má của em xuất hiện. Bạn có thể thấy em hoàn toàn uể oải vì bệnh. Thường trẻ bị sốt nhẹ lúc mới bắt đầu nhưng sau đó cơn sốt có thể lên cao ở ngày thứ hai hoặc thứ ba. Hầu hết trẻ bị sưng ở một bên trước và sau đó sẽ lan dần qua phía bên kia vào một hoặc hai ngày sau. thỉnh thoảng có khi cả tuần lễ sau mới lan qua phía bên kia và dĩ nhiên thỉnh thoảng cũng có trường hợp chỉ bị sưng ở một bên và bên kia không bị sưng gì cả.

Có những hạch nước miếng khác nằm bên cạnh hạch “parotid” và thỉnh thoảng những hạch này cũng bị sưng theo luôn, những hạch thuộc về hàm dưới kéo lên phần dưới của xương hàm, những hạch dưới lưỡi ngay đằng sau xương má. Thỉnh thoảng có thể sưng bị biến chứng của bệnh quai bị mà không có triệu chứng nào của bệnh sưng bất cứ một tuyến nước miếng nào cả.

Một bệnh quai bị nhẹ có thể khỏi trong vòng 3 hoặc 4 ngày. Ngoài ra bệnh thường kéo dài trung bình một tuần hoặc 10 ngày.

Bệnh quai bị có thể lan đến dịch hoàn của thanh thiếu niên đang đến tuổi dậy thì. Biến chứng này thường chỉ lôi kéo theo sự sưng một dịch hoàn mà thôi. Tuy nhiên nếu cả hai dịch

hoàn bị sung thì chưa hẳn đó là nguyên nhân của sự hiếm muộn con cái của đàn ông về sau này.

Bệnh quai bị thỉnh thoảng là nguyên nhân của chứng đau màng óc biến chứng của quai bị. Trẻ em sốt cao, cổ cứng và mê sảng. Đây là một trường hợp rất hiếm và nguy hiểm. Biến chứng sung tuyến tụy tạng ở trong bụng gây nên đau bụng trầm trọng và nôn mửa.

Bệnh quai bị là một bệnh rất hay lây và mặc dầu đã bị một lần rồi người ta vẫn có thể bị bệnh lại lần thứ hai, dù bị sung cả hai tuyến ở hai bên má cũng không khác gì người bị sung một bên.

Trường hợp bạn nghi ngờ con bạn bị quai bị bạn phải cho em đi đến thăm Bác sĩ ngay (vì con bạn đang bị nhiễm trùng và bị sốt). Bác sĩ sẽ định bệnh chắc chắn cho con bạn và nếu trường hợp chỉ sung các hạch thường sự trị liệu cũng hoàn toàn khác biệt. Trẻ bị bệnh phải luôn luôn được nằm trên giường cho đến khi hết bị sung. Lầm trẻ không uống được nước chanh vì chất chua làm em cảm thấy rất tê ở chỗ hạch bị sung, có em vẫn tiếp tục uống được các thức uống có vị chua như thường. Bình thường phát hiện khoảng hai hoặc ba tuần lễ sau khi em bé bị nhiễm bệnh.

Do biến chứng sung dịch hoàn ở các bé trai đang tuổi dậy thì, bị nghi ngờ có thể đưa đến sự hiếm muộn con cái ở người đàn ông, vì thế cho nên người ta thường chích ngừa cho trẻ khi trẻ chưa đến tuổi dậy thì (từ 1 đến 9 tuổi).

Dã-Thảo
Tháng 09/1984

